

3
4
5
6
7
8 **Översättning av sammansatta substantiv**
9 **i en teknisk text**

10
11
12
13 I denna magisteruppsats har översättning av sammansatta ord undersökts i en
14 användarhandbok översatt från franska till svenska. Målet var att se om de svenska
15 sammansatta orden var mer specifika än dess franska motsvarigheter och att få en
16 inblick i varför översättningens sammansatta ord ibland avvek från originaltextens.
17 De teorier som använts för analysen grundade sig på Vinay och Darbelnets
18 översättningsstrategier och Tegelbergs översättningskategorier. Eftersom de
19 ursprungliga kategorierna och strategierna inte räckte till för att kategorisera de
20 sammansatta ord jag hittat utformade jag egna kategorier och strategier. De slutliga
21 översättningskategorierna var *semantisk generalisering*, *ingen ändring*,
22 *specialisering* och *semantisk syntes*. De slutliga översättningsstrategierna var *direkt*
23 *översättning*, *ekvivalens*, *transposition*, *direkt lån* och *modulation*. *Modulation*
24 delades in i typerna *medel och resultat*, *det hela för en del*, *en del för en annan del*,
25 *delen för det hela*, *orsak och verkan*. Resultaten visade att de sammansatta orden i
26 måltexten var mer generella än de i källtexten. Vidare upptäcktes tre skäl till att
27 översättaren avviker från ordleden i originaltextens sammansatta ord. Ett skäl är att
28 den term som används på svenska är en annan. Ett annat att översättaren har kommit
29 fram till en tydligare term än den som fanns i källtexten. Det sista skälet är att
30 översättaren följer det som står i den kundspecifika transitordlistan.
31
32
33
34
35
36
37

38 Alexandra Lindqvist
39 Magisteruppsats för översättarutbildning i franska, 10p
40 Vårterminen 2007
41 Handledare Françoise Syllet-Nylander och Lars Strömberg
42

1	Innehållsförteckning	
2		
3	1. Inledning.....	4
4	1.1 Bakgrund.....	4
5	1.2 Syfte.....	4
6	2. Material och metod.....	5
7	3. Textanalys.....	6
8	3.1 Kontext.....	6
9	3.2 Textuell struktur.....	7
10	3.3 Ideationell struktur.....	9
11	3.4 Interpersonell struktur.....	10
12	3.5 Stil.....	12
13	4. Typer av sammansatta substantiv.....	13
14	5. Teoretiska aspekter på översättningen.....	14
15	5.1 Översättningsmetoder och ekvivalenser.....	14
16	5.1.1 Newmarks översättningsmetoder.....	14
17	5.1.2 Kollers ekvivalenser.....	15
18	4.2 Översättningskategorier och översättningsstrategier.....	17
19	5.2.1 Tegelbergs översättningskategorier.....	17
20	5.2.2 Vinay och Darbelnets översättningsstrategier.....	18
21	5.3 Mina översättningskategorier och översättningsstrategier.....	20
22	6. Sammansatta substantiv.....	22
23	6.1 Översättningskategorierna uppdelade på översättningsstrategierna.....	22
24	6.2 Översättningskategorier.....	24
25	6.2.1 Semantisk generalisering.....	24
26	6.2.2 Ingen ändring.....	25
27	6.2.3 Semantisk specialisering.....	26
28	6.3 Översättningsstrategier.....	27
29	6.3.1 Direkt översättning.....	27
30	6.3.2 Direkt lån.....	28
31	6.3.3 Ekvivalens.....	29
32	6.3.4 Transposition.....	30
33	6.3.5 Modulation.....	31
34	6.3.5.1 Medel och resultat.....	31

1	6.3.5.2 Det hela för en del.....	32
2	6.3.5.3 En del för en annan del.....	34
3	6.3.5.4 Delen för det hela.....	34
4	6.3.5.5 Orsak och verkan.....	36
5	6.4 Resultat.....	37
6	7. Avslutning.....	38
7	8 Résumé en français.....	41
8	Bibliografi.....	43
9	Bilagor.....	44
10	Bilaga 1.....	44
11	Bilaga 2.....	45
12	Bilaga 3.....	82
13		

1 **1. Inledning**

2 **1.1 Bakgrund**

3 Under min praktikperiod på en översättningsbyrå kom jag i kontakt med översättning av
4 olika typer av handböcker till bilar. Den största delen av företagets översättning från
5 franska till svenska består av denna typ av texter.

6 När jag översatte bilhandböcker under min praktik på företaget insåg jag att många av
7 de ord jag skrev var sammansatta substantiv. Jag bestämde mig därför för att undersöka
8 denna typ av substantiv närmare i min uppsats.

9 De texter jag valt att arbeta med är ett franskt original och en svensk översättning av en
10 användarhandbok till en bil. Användarhandböcker till bilar innehåller information om hur
11 bilen fungerar, hur den ska skötas samt teknisk information såsom exakta siffror för varma
12 och kalla däckers däcktryck. Detta innebär att denna typ av text innehåller grundläggande
13 information om hur man flyttar fram eller bak sätet samtidigt som den innehåller mer
14 specifik och teknisk information, exempelvis hur mycket man kan lasta i bagageutrymmet.
15

16 **1.2 Syfte**

17 Målet med denna uppsats är att studera översättningen av sammansatta substantiv i en text
18 översatt från franska till svenska. Tekniska texter beskriver ofta förhållanden som kräver
19 specifika termer. Dessa förhållanden kan ofta vara komplexa vilket gör att denna typ av
20 text innehåller relativt många sammansatta substantiv.

21 Elisabeth Tegelberg (2000:159) har undersökt översättningen av sammansatta
22 substantiv i skönlitterära texter översatta från svenska till franska. Hon menar att det
23 franska språket har svårt att återge den information som de svenska substantiven
24 innehåller. Jag tycker därför att det vore intressant att se om de svenska sammansatta
25 substantiven innehåller mer information än de franska även när texttypen är en annan och
26 översättningsriktningen den motsatta d.v.s. franska till svenska.

27 Det skulle också vara intressant att se varför de svenska substantiven avviker, om så är
28 fallet, från de franska i originaltexten. För att belysa detta har jag valt att analysera de
29 sammansatta orden enligt mina modeller av både Tegelbergs kategorier (4.2.1) och Vinay
30 och Darbelnets översättningsstrategier (4.2.2).

1 **2. Material och metod**

2 Texterna som jag analyserar i denna uppsats kommer från en översättningsbyrå i Uppsala
3 och består av den franska originaltexten till en användarhandbok till en bil samt dess
4 svenska översättning. Översättningen är gjord med översättningsminnet Transit, vilket
5 innebär att vissa delar av texten kan vara föröversatta d.v.s. att översättningsminnet
6 översatt en mening på samma sätt som den meningen översatts tidigare. Detta torde dock
7 inte haft någon större inverkan på texten, eftersom det finns en korrekturläsning
8 som har i uppgift att rätta till felaktigheter i texterna. För texten från den här kunden gäller
9 dock att om det är fel i källtexten ska det också vara fel i måltexten. Om det rör sig om
10 avsaknad av exempelvis en punkt korrigeras detta vid översättningen av texten. Rena
11 faktafel, till exempel om det skulle stå att man får köra i en högre hastighet än vad man får
12 i Sverige, rättas hos kunden. För att kunden ska förbli anonym har jag ersatt namnet på
13 bilmärket texten handlar om med *bilmärke*.

14 De analysmetoder som jag har använt baseras på Vinay och Darbelnets (1995)
15 översättningsstrategier samt Tegelbergs (2000) kategorier för hur svenska sammansatta ord
16 förändras vid översättning till franska. Tegelbergs (2000:18ff) undersökning är gjord på
17 skönlitterära texter översatta från svenska till franska. Vinay och Darbelnet (1995:292) har
18 undersökt olika texttyper. De språk som dessa två forskare undersökt är franska och
19 engelska. Deras material består både av texter översatta från engelska till franska och av
20 texter översatta från franska till engelska.

21 Skälet till att jag valt att använda mig av Tegelbergs metod är att jag vill använda
22 hennes metod för att se om jag kommer fram till samma resultat. Jag har också valt att
23 använda mig av Vinay och Darbelnets översättningsstrategier, vilket främst beror på att jag
24 vill se mer i detalj hur de sammansatta orden kan förändras.

25 I textanalysen har jag använt mig av Hellspång och Ledins bok *Vägar genom texten*
26 (1997). De har utarbetat en analysmodell för brukstexter, vilket innebär att denna modell är
27 av relevans för vår text.

28 För att avgöra vilka substantiv som är sammansatta har jag använt mig av *Natur och*
29 *Kulturs Fransk-Svenska ordbok* (1995), *le Petit Robert* (1993) och Rolf Janssons
30 biltekniska ordbok (1999). För att avgöra om det kan röra sig om ett sammansatt substantiv

1 har jag i första hand använt dessa tre källor. När jag inte hittat ordet i någon av dessa
2 böcker har jag använt mig av företagets kundspecifika transitorlista.

3

4 **3. Textanalys**

5 **3.1 Kontext**

6 En texts kontext är dess sammanhang (Hellspong och Ledin 1997:49). Enligt Hellspong
7 och Ledin (1997:49) ingår en text i tre olika sammanhang: *situationskontext*, *intertextuell*
8 *kontext* och *kulturkontext*. Till *situationskontexten* hör vilka som är de tänkta mottagarna
9 för texten och vem som är textens *sändare*. Den *intertextuella kontexten* tar fasta på textens
10 relation till andra texter. Det kan till exempel röra sig om en texttyp som vilar på en stark
11 tradition såsom lagtext. *Kulturkontexten* tar fasta på samhällets förutsättningar för texten.

12 Gällande våra texters kulturkontext är en av förutsättningarna för att de ska skrivas att
13 det finns bilar och köpare till dessa. Textens *intertextuella kontext* är de konventioner som
14 en text mer eller mindre måste följa. I vårt fall kanske konventionerna inte är lika starka
15 som för lagtext, men de flesta användarhandböcker tar upp samma saker. Vad som kan
16 skilja sig är de termer som används, i en handbok kan det stå *airbag* och i en annan
17 *krockkudde*.

18 Vad gäller *situationskontexten* är syftet med texterna är att informera personen som köpt
19 bilen om dess funktioner. Texterna är tänkta att läsas av köparen som därför blir
20 mottagaren. Biltillverkaren kan sägas vara texternas sändare och är ansvarig för det som
21 står i dem trots att det inte är denne som har skrivit texterna. Om företaget har en avdelning
22 där det skrivs olika manualer är också de ansvariga för vad som står i
23 användarhandböckerna. Relationen mellan materialtexternas sändare och deras mottagare
24 är asymmetrisk eftersom läsaren inte vet eller i alla fall inte tros veta det som står i
25 handböckerna. Ett exempel på detta är:

26 1. a) Pressez le bouton 5 du boîtier 6, la ceinture est rappelée par l'enrouleur. (48:31)

27

28 1. b) Tryck in knappen 5 på låset 6. Upprullningsmekanismen rullar upp bältet. (85:24)

29

30 Låsen till bilbälten kan se ut på olika sätt. Oftast stoppar man in bältet i ett hål på låset och
31 låser upp det genom att trycka på en knapp. Var på låset knappen sitter kan variera lite,

1 dock knappast så mycket att man behöver en förklaring till var den finns. Oftast räcker det
2 med att titta på låset. Exemplet är en ovan förklaring till hur man ska göra med bilbälten,
3 men enligt mig är denna förklaring onödig. Information om hur man ska låsa upp bilbältet
4 finns dock i de flesta användarhandböcker, därför är det inte förvånande att så är fallet
5 även i materialtexterna. Ett ytterligare skäl till att denna information finns med i
6 användarhandböcker för bilar är att tillverkaren kan hållas juridiskt ansvarig om bilbältena
7 används på fel sätt. Jag anser dock att det är information som köparen av bilen inte antas
8 känna till, men i de flesta fall känner till och därför inte behöver någon beskrivning av:

9 2. a) Il s'allume fixe au démarrage moteur puis, lorsque le véhicule atteint environ 10 km/h,
10 ceinture conducteur non bouclée, il clignote et un signal sonore retentit pendant environ 90
11 secondes. (50:45-47)

12 2. b) Den tänds med fast sken när motorn startas. När bilen uppnått en hastighet av cirka 10
13 km/h, blinkar den och en ljudsignal hörs under cirka 90 sekunder, om inte förarens bälte är
14 knäppt. (87:33-35)

15
16
17 I exempel 2 handlar det om *varningslampan för ej fastspänt bilbälte*. Det är inte säkert att
18 varningslampor på andra typer av bilar blinkar när bilen uppnått 10 km/h eller att signalen
19 hörs i ungefär 30 sekunder, varför jag anser att detta är information som köparen inte
20 känner till när denne köper bilen. Kanske är köparen medveten om att en ljudsignal hörs
21 och att lampan blinkar, men inte vilken hastighet bilen ska ha uppnått vid detta tillfälle
22 eller hur länge lampan blinkar.

23 Läsaren har alltså mer kunskap än vad sändaren ibland förutsett. Detta innebär att
24 mottagaren ibland kan ses som den som har mer information. Materialtexterna förutsätter
25 dock att läsaren inte har denna kunskap, varför relationen trots allt kan sägas vara
26 asymmetrisk.

27 28 **3.2 Textuell struktur**

29 Med begreppet *textuell struktur* menar man hur texten är uppbyggd (Hellspong och Ledin
30 1997:65). De talar om *lexikogrammatik*, *textbindning* och *komposition* (1997:65). En texts
31 *komposition* är sambanden mellan stycken och avsnitt, exempelvis textens disposition och
32 metatext. Eftersom den svenska översättningen följer det franska originalet i mycket stor
33 grad och det därför inte förekommer några större skillnader är detta mindre relevant för att
34 se vad som skiljer texterna åt. *Textbindning* är bindningarna mellan textens meningar och

1 stycken. Till *textbindningarna* hör exempelvis relationen mellan tema och rema samt
2 konnektivbindning. Till *lexikogrammatiken* hör bland annat om en text är nominal eller
3 verbal och hur långa meningar den har (se nedan för en diskussion om lexikogrammatiken
4 i våra texter).

5 I det franska språket antas substantivet ha en viktig roll medan verben sägs vara
6 viktigare i svenskan. Olof Eriksson (1997:121) skriver exempelvis att franskan är ”ett i hög
7 grad substantivorienterat språk”. Det kan därför vara intressant att undersöka dessa två
8 ordklasser närmare i de båda texterna.

9 Verbkvoten (substantiv/verb) högre för den franska texten (ca 1,9) än för den svenska
10 texten (ca 1,8), vilket innebär att den franska texten är något nominalare än den svenska.
11 Genomsnittsvärdet för svensk bruksprosa är 1,68, vilket båda texterna ligger något över.
12 Eftersom substantivet sägs ha en viktigare roll i franskan än i svenskan är det inte
13 förvånande att den franska texten är något nominalare än den svenska i detta avseende.

14 Eftersom användarhandböcker ska kunna läsas av allmänheten är det viktigt att
15 undersöka om texterna är lätta att läsa. Ett sätt att göra det är att titta på meningslängden.
16 Den genomsnittliga meningslängden för den svenska texten är ungefär 16 ord, vilket enligt
17 Björnsson och Hård af Segerstad (1979:15) är medeltalet för svenska texter. Den franska
18 originaltextens meningslängd är ungefär 23 ord. Enligt (Björnsson och Hård af Segerstad
19 1979:15) är den genomsnittliga meningslängden för fransk text 19 ord. Meningarna i
20 källtexten är alltså längre än genomsnittliga franska meningar. Att meningarna i källtexten
21 är längre än i måltexten kan bero på att översättaren ibland sagt ungefär samma sak som i
22 originaltexten men använt färre ord.

23 3. a) Pour ne pas gêner l'efficacité des ceintures de sécurité, nous vous conseillons de
24 plaquer la ceinture sur votre épaule. (48:9-10)

25
26 3. b) För att bilbältena ska fungera ordentligt ska de sitta spända över axeln. (85:4)

27
28 I exemplet ovan innehåller den franska meningen 19 ord och den svenska 12.

29
30 En annan faktor som har betydelse för hur svår en text är att läsa är hur många
31 sammansatta ord det finns (Hellspong & Ledin 1997:67f). I den svenska texten är ungefär
32 40 % av substantiven sammansatta ord. Motsvarande siffra för originaltexten ligger på runt
33 24 %. Kanske beror detta på att franskan har svårare att bilda sammansatta substantiv än

1 vad svenskan har som germanskt språk (Pedersen et. Al 1989:87). I avsnitt 6 undersöker vi
2 de sammansatta substantiven närmare.

3 Trots att den svenska texten har betydligt högre andel sammansatta ord än den franska
4 är andelen långa ord av antalet ord i texten högre i källtexten än i översättningen.

5

6 **3.3 Ideationell struktur**

7 En texts ideationella struktur handlar om hur textförfattaren strukturerat textens innehåll.
8 För att undersöka denna struktur kan man bland annat titta på textens teman. I en text finns
9 det makro- och mikroteman. Makroteman är huvudämnena och mikroteman är underämnena.
10 Ibland kan texten ha ett övergripande makrotema samt makroteman för olika stycken som i
11 sin tur kan bestå av olika mikroteman (Hellspong & Ledin 1997:118ff).

12 Både i den franska och i den svenska texten kan man säga att det finns ett övergripande
13 makrotema för hela texten. Det temat är den bilmodell texterna handlar om. Men det finns
14 också makroteman för materialtexternas olika delar. Dessa utgörs oftast av rubriker som
15 visar vad den delen av texten handlar om. Makrotemana för de olika delarna av texten
16 delas sedan oftast upp i mikroteman, som markeras genom underrubriker:

17 4. a) SIÈGES AVANT
18 **Pour avancer ou reculer**
19 Levez la poignée 1 pour déverrouiller. A la position choisie, relâchez la poignée et
20 assurez-vous du bon verrouillage. (47:33-38)

21
22 **Pour régler la hauteur de l'assise du siège conducteur :**
23 Manœuvrez le levier 2 autant de fois que nécessaire :
24 -vers le haut pour monter l'assise ;
25 vers le bas pour descendre l'assise. (47:39-42)

26
27 4. b) FRAMSÄTE
28 **Så här skjuter du fram eller bak stolen**
29 Lyft på handtaget 1 för att lossa spärren. I önskat läge släpper du handtaget och ser till
30 att stolen är spärrad. (84:29-34)

31
32 **Inställning av höjden på förarstolens sittdyna:**
33 Dra spaken 2 så många gånger som behövs:
34 -uppåt för att höja sittdynan
35 -nedåt för att sänka sittdynan. (84:35-38)

36

37 För detta stycke är makrotemat *sièges avant* (framsäte). Stycket delas sedan upp i
38 mikrotemana *Pour avancer ou reculer* (Så här skjuter du fram eller bak stolen) och *Pour*
39 *régler la hauteur de l'assise du siège conducteur* (Inställning av höjden på förarstolens

1 sittdyna). Makrotemat är skrivet med versaler, vilket det även är i resten av
2 materialtexterna. Mikrotemat markeras med fetstil, vilket är representativt för texterna.

3 Förutom ett stycke i början följer den översatta texten källtextens struktur. I källtexten
4 handlar detta stycke om vad man kan vinna på att läsa användarhandboken och vart man
5 kan vända sig för ytterligare information.

6 Exempel 6. a visar vad det står i den franska texten. Exempel 6. b illustrerar vad
7 översättaren skrivit:

8 5. a) Les quelques instants que vous consacrerez à la lecture de cette notice seront très
9 largement compensés par les enseignements que vous en retirerez, les nouveautés
10 techniques que vous y découvrirez. Et si certains points vous restent encore obscurs, les
11 techniciens de notre Réseau se feront un plaisir de vous fournir tout renseignement
12 complémentaire que vous souhaiteriez obtenir. (45:42-46)
13

14 I översättningen har detta stycke ersatts med information om vart man ska vända sig för att
15 få tag på tillbehör och dylikt samt information om dessa:

16 5. b) Som du säkert känner till är Volvo generalagent för BILMÄRKE i Sverige och
17 Norge. Det ger dig säker tillgång till både service, originaldelar och -tillbehör. Det finns
18 många trevliga, praktiska och nyttiga tillbehör, som du kan extrautrusta din
19 BILMÄRKE med. Kom in och ta en titt hos din BILMÄRKE-representant, som står till
20 ditt förfogande för att hjälpa dig och besvara eventuella frågor. (82:41-45)
21

22 En möjlig orsak till detta är att Sverige inte är bilens ursprungsland och att man därför
23 behöver mer detaljerad information om vart man kan få hjälp med sin bil.

24

25 **3. 4 Interpersonell struktur**

26 Den interpersonella strukturen handlar om vilken relation texten skapar till läsaren.
27 Hellspång och Ledin (1997:161f) nämner bland annat *språkhandlingar*. När man uttrycker
28 något som kan förändra situationen och påverkar andra med ord rör det sig om en
29 språkhandling. Språkhandlingar kan bland annat vara att upplysa, förklara och förbjuda. De
30 motsvaras av särskilda grammatiska konstruktioner, exempelvis *påståenden*, *utrop* och
31 *uppmaningar*. Materialet för denna undersökning kan sägas vara bruksanvisningar för bilar
32 varför uppmaningar och påståenden är de vanligaste språkhandlingarna. I uppmaningarna
33 används ofta imperativ. Ett exempel på detta finner vi i meningen:

34 6. a) *Munissez-vous de deux cartes.* (47:27)

35

36 6. b) *Ta fram de båda korten.* (84:23)

37

1 Både i den franska och i den svenska meningen används imperativ. I källtexten framgår
2 detta genom verbet *munissez* och i måltexten genom verbet *ta*. Till de språkhandlingar som
3 är påståenden hör bland annat:

4 7. a) En effet, celui-ci pourrait faire démarrer le moteur ou faire fonctionner des
5 équipements électriques, par exemple lève-vitres, et risquerait de se coincer une partie
6 du corps (cou, bras mains...). (47:9-11)
7

8 7. b) Motorn kan sättas igång och den elektriska utrustningen aktiveras, t.ex.
9 elfönsterhissarna, och en kroppsdel (hals, arm, hand) kan komma i kläm. (83:9-10)
10

11 I exemplet ovan förklaras varför man inte ska lämna kortet till bilen i läsaren. Jag anser att
12 detta är ett påstående eftersom det inte ges några bevis eller någon förklaring till varför det
13 som står ovan sker. Det är alltså inte möjligt att veta om det som står i texten är sant eller
14 falskt, varför det rör sig om ett påstående.

15 En annan viktig parameter i den interpersonella strukturen är närhet och distans till
16 läsaren. För att uttrycka närhet till läsaren kan man bland annat använda sig av pronomen.
17 De pronomen som förekommer mest i materialtexterna är franskans *vous* och svenskans *du*
18 samt dess possessiva motsvarigheter *votre* och *din*, därför har jag valt att koncentrera
19 analysen till dessa pronomen. Om man tittar på andelen *vous* och *votre* i den franska texten
20 jämfört med *du* och *din* i den svenska kommer man fram till att den svenska texten har en
21 något högre andel pronomen, ca 1,6 % jämfört med ca 1,5 % för den franska texten. Detta
22 kan bero på att översättaren ibland har valt att använda pronomen i måltexten där det inte
23 finns något i källtexten. Ett exempel på detta är:

24 8. a) Pour des raisons de sécurité, effectuez ces réglages voiture à l'arrêt. (48:6)
25

26 8. b) Av säkerhetsskäl ska *du* göra inställningarna innan *du* börjar köra. (85:1)
27

28 I exemplet ovan finns inga pronomen i originaltexten, men två i översättningen. Det är
29 möjligt att översättaren ansåg att meningen kändes för tung utan pronomen och därför valde
30 att använda pronomen i den svenska texten

31 En intressant iakttagelse är att det finns betydligt fler pronomen i den franska texten
32 vid språkhandlingar som kan sägas vara *påståenden* än vad det gör i den svenska.

33 9. a) Dans certaines situations (véhicule confié à une tierce personne : valet de parking,
34 dépanneur...) *vous* désirez restreindre le fonctionnement de la carte BILMÄRKE.
35 (47:25-26)
36

37 9. b) I vissa situationer (när bilens körs av en tredje part, t.ex. reparatör) kan det vara
38 behändigt att *kunna* begränsa BILMÄRKE-kortets funktion". (84:21-22)
39

1 I den franska texten har man använt sig av pronomen och i den svenska har man i stället valt
2 en konstruktion med verbet *kunna*.

3 I den svenska texten används i stället pronomen i högre grad vid språkhandlingar som
4 kan sägas vara *uppmaningar* än i den franska texten.

5 10. a) Ils disparaissent par un appui sur la touche de sélection de l’affichage ou au bout
6 de quelques secondes et sont mémorisés dans le journal de bord. (52:37-39)

7
8 10. b) De försvinner om *du* trycker på displayens väljarknapp eller efter några sekunder
9 och förs in i informationstavlans minne. (89:23-24)

10

11 I måltexten har man valt den personliga konstruktionen *om du trycker*. I källtexten
12 har man i stället använt det opersonliga *par un appui* (ung. genom ett tryck).

13

14 **3.5 Stil**

15 Textens stil är en sammanfattning av de olika stilnivåer vi tittat på. Texternas texttyp kan
16 sägas vara ett slags facktext. I detta fall rör det sig naturligtvis om facktext om bilar.
17 Eftersom texterna riktar sig till den som köper bilen är de även anpassade till allmänheten
18 och inte lika fackspråkliga som de skulle ha varit om de hade varit skrivna för fackmän.

19 På den textuella nivån har den franska texten längre meningar än den svenska jämfört
20 med medeltalet för meningslängd i de båda språken. Den franska texten är också mer
21 nominal än den svenska. Den svenska texten har en större andel sammansatta substantiv än
22 den franska texten. På denna nivå kan alltså den franska texten sägas vara mer nominal och
23 tyngre än den svenska. Ideationellt sett är texterna exakta och konkreta. Interpersonellt är
24 texterna opersonliga, vilket dock främst beror på att textförfattaren inte syns. Till den
25 största delen är också texterna objektiva och beskriver verkligheten (bilen) som den är.
26 Stilen tar sig bland annat uttryck i långa meningar i den franska texten och en nominalare
27 stil än i den svenska texten. Den svenska stexten har i stället en högre andel sammansatta
28 ord än den franska texten.

29

1 **4. Typer av sammansatta substantiv**

2 Både i *Fransk universitetsgrammatik* (Pedersen et. Al 1989:87-88) och i Boysens
3 (1996:434-438) franska grammatik delas sammansatta substantiv in i substantiv som formas
4 med: substantiv+substantiv, substantiv+preposition+substantiv, substantiv+adjektiv och
5 verb+substantiv. I Boysens (1996:436) franska grammatik finns även kategorin
6 substantiv+egenman med.

7 I materialtexterna är *carte BILMÄRKE* med den svenska översättningen BILMÄRKE-
8 kortet det enda ord som översatts med ett sammansatt substantiv på svenska och som
9 bildats genom substantiv+egennamn.

10 Sammansatta substantiv som bildas genom substantiv+substantiv har ibland bindestreck
11 mellan substantiven ibland inte. Boysen (1996:434) menar att ”det är svårt att ge exakta
12 regler för när man använder bindestreck i dessa sammansättningar”. Ett exempel på ett
13 sammansatt substantiv där inte bindestreck används är *cas limité* och ett på sammansatt
14 substantiv där bindestreck används är *ville-dortoir* (Boysen 1996:434).

15 Boysen (1996:435) menar att ett svenskt substantiv mycket ofta motsvaras av en fransk
16 konstruktion med en preposition d.v.s substantiv+preposition+substantiv. Ett exempel på
17 detta är det franska *salle de bain* som heter *badrum* på svenska. Boysen (1996:435) nämner
18 att den franska ordföljden i dessa sammansatta substantiv alltid är motsatt den svenska,
19 vilket beror på att prepositionenssyntagmet bestämmer det första substantivet.

20 Som exempel på sammansatta substantiv som bildas med substantiv + adjektiv ger
21 Boysen (1996:436) bland annat *coffre-fort* (kassaskåp) och *empreinte digitale*
22 (fingeravtryck). Han (1996:436) nämner också att vid substantiv sammansatta av
23 substantiv och adjektiv böjs båda leden i pluralis. Det heter alltså *coffres-forts* och
24 *empreintes digitales* i pluralis.

25 Gällande sammansättningar av typen verb+substantiv nämner Boysen (1996:436) att de
26 alltid har bindestreck, vilket stämmer överens med materialtexterna. Ett exempel på ett
27 sammansatt substantiv och som bildats med verb+substantiv är enligt Boysen (1996:437)
28 *chasse-neige* (snöplog)

29

5. Teoretiska aspekter på översättningen

Nedan redovisas Newmarks översättningsmetoder, Kollers ekvivalenser, Tegelbergs översättningskategorier samt Vinay och Darbelnets översättningsstrategier. Sedan följer mina förändringar i Tegelbergs kategorier samt Vinay och Darbelnets strategier.

5.1 Översättningsmetoder och ekvivalenser

5.1.1 Newmarks översättningsmetoder

Hur översättaren gör sin översättning påverkas av vilken funktion texten har, vilka som ska läsa texten och vilket syftet är med texten. Utifrån dessa aspekter gör översättaren sina val under översättningens gång.

Newmark (1988:47ff) menar att det finns två typer av översättningsmetoder: *semantisk metod* och *kommunikativ metod*.

Semantisk översättning innebär att översättaren försöker följa källtextens lexikala och syntaktiska strukturer och därmed återge textens bokstavliga betydelse. Newmark (1988:47) anser att *semantisk översättning* är mest användbart vid översättning av expressiva texter såsom privat korrespondens och texter med politiskt budskap.

Kommunikativ översättning innebär att översättaren försöker återskapa den effekt texten hade på läsarna i källspråskulturen fast i målspråskulturen. Eftersom översättaren vill att texten ska ha samma effekt på läsaren som den hade i källspråket måste översättaren anpassa texten till målspråkläsaren, vilket betyder att delar av den information som finns i originaltexten måste ändras så mycket att de inte längre har samma betydelse. Newmark (1988:47) menar att denna översättningsmetod främst används i informerande och imperativa texter där det är viktigt att innehållet uppfattas på rätt sätt.

I vår text har både *semantisk och kommunikativ metod* använts. Ett exempel där *kommunikativ metod* har använts är:

11. a) *Veillez vous référer* au carnet d'entretien. (45:27)

11. b) *Se servicehandboken*. (82:29)

Källtextens *veillez vous référer* (ung. var vänlig att se) har översatts med *se* i måltexten. Om man hade skrivit *var vänlig att se i servicehandboken* på svenska hade läsaren inte

1 känt samma tvång att göra såsom det står. Meningen skulle uppfattas som något som inte
2 är lika tvingande som det imperativa *se*. Skillnaden mellan *var vänlig att se* och *se* har
3 kanske också att göra med vad vi är vana vid. I svenska bruksanvisningar används sällan
4 artighetsfraser, men imperativ är mycket vanligt. I franskan däremot är det inte alls
5 ovanligt att man använder artigare former, såsom *veuilliez*, varför det har samma effekt på
6 en fransk läsare som imperativ har på en svensk.

7 Ett exempel där översättaren använt den *semantiska metoden* är:

8 12. a) -laissez ensuite la ceinture se rembobiner seule ; (48:19)

9
10 12. b) -Låt sedan bältet rulla upp sig självt. (85:13)

11

12 I den franska texten står det ungefär *låt sedan bältet sig rulla upp själv*. Detta innebär att
13 det enda som ändrats i översättningen är ordföljden. I stället för att placera *sig* innan verbet
14 som i den franska texten har översättaren placerat ordet efter verbetuttrycket.

15

16 5.1.2 Kollers ekvivalenser

17 Werner Koller (1989:99-104) talar om fem typer av ekvivalens: *denotativ ekvivalens*,
18 *konnotativ ekvivalens*, *textnormativ ekvivalens*, *pragmatisk ekvivalens* och *formell*
19 *ekvivalens*.

20 *Denotativ ekvivalens* innebär ekvivalens gällande det extra lingvistiska innehållet. Denna
21 typ av ekvivalens tar sig uttryck främst på ordnivå genom att översättaren väljer ord som
22 motsvarar ordet i källtexten. *Denotativ ekvivalens* liknar därför Newmarks *semantiska*
23 *metod*. Ett exempel på detta är när det i källtexten står *Pour incliner le dossier* och i
24 översättningen *För att luta ryggstödet*.

25 *Konnotativ ekvivalens* syftar till ekvivalens gällande textens stilnivå och uppnås främst
26 med ordval, särskilt när det finns valmöjligheter mellan synonyma uttryck. Ett exempel på
27 detta skulle kunna vara när det i en fransk text står *manger* (äta). Översättaren kan då välja
28 mellan bland annat *äta* och *käka*. Dessa två ord har samma betydelse men olika
29 konnotationer, *äta* är neutralt och *käka* mer familjärt. För att uppnå *konnotativ ekvivalens*
30 väljer översättaren det mer neutrala *äta*.

31 *Textnormativ ekvivalens* har att göra med att normerna är olika för olika texttyper.
32 Denna ekvivalens har alltså att göra med olika texttypers stil. En saga börjar med *il était*

1 *une fois* (det var en gång) på franska. Om man skulle välja att skriva *en gång slumpade det*
2 *sig så att* på svenska skulle man bryta mot vår norm för hur sagor börjar och därmed skulle
3 inte översättningen motsvara originaltexten på denna punkt. Om översättaren i stället
4 skulle skriva *det var en gång* skulle den svenska normen för sagor följas, därmed skulle
5 *textnormativ ekvivalens* uppnås.

6 *Pragmatisk ekvivalens* är ungefär samma sak som *kommunikativ ekvivalens*. Fokus
7 ligger på hur mottagaren uppfattar texten. I vissa fall kanske inte målgruppen är den
8 samma för källtexten som för måltexten. Koller (1989:103) nämner att det exempelvis kan
9 röra sig om en lagtext som är skriven för experter, men som på målspråket ska kunna
10 förstås av gemene man. I ett sådant fall måste man anpassa översättningen för att
11 målgruppen ska förstå den. Eftersom texten då förstås av både käll- och
12 målspråkskulturens målgrupp föreligger *pragmatisk ekvivalens*.

13 *Formell ekvivalens* innebär expressiv eller estetisk ekvivalens och gäller exempelvis
14 individuella språkdrag. Ett exempel på detta kan vara en dikt skriven på hexameter och
15 med rim. *Formell ekvivalens* föreligger då om översättningen har samma versmönster och
16 rimmar där källtexten gör det.

17 När det gäller ekvivalens har översättaren eftersträvat *pragmatisk ekvivalens* eftersom
18 texten syftar till att läsaren ska handla på ett visst sätt och samma effekt måste uppnås.
19 Eftersom användarhandböcker för bilar till stor del följer samma mönster har också
20 *textnormativ ekvivalens* varit viktigt för översättaren. Även *denotativ ekvivalens* har
21 prioriterats av översättaren då det är viktigt att innehållet i källtexten återges korrekt,
22 annars kan olyckor ske.

23

24 **5.2 Översättningskategorier och översättningsstrategier**

25 Nedan regoörs för den forskning som min studie av sammansatta substantiv grundar sig på
26 d.v.s Tegelbergs översättningskategorier samt Vinay och Darbelents
27 översättningsstrategier

1 5.2.1 Tegelbergs översättningskategorier

2 I boken *Från svenska till franska – Kontrastiv lexikologi i praktiken* nämner Tegelberg
3 (2000:160-170) kategorierna *semantisk generalisering*, *syntaktisk analys*, *semantisk syntes*
4 och *semantisk analys*.

5 *Semantisk generalisering* sker när ett ord förlorar en eller flera betydelsekomponenter
6 (Tegelberg 2000:163). Hon menar också att detta inte behöver innebära att den information
7 som inte återges i måltexten måste vara viktig. Även förlust av innehållsmässigt redundant
8 information är alltså ett fall av semantisk generalisering. Tegelberg (2000:164) nämner
9 exemplet:

10 13. a) ...och *trasmattorna* försvinna över golven i stjärnskymningen.
11

12 13. b) ...et que dans le crépuscule étoilé les *tapis* se faufilent sur le parquet.
13

14 *Semantisk syntes* sker när ett substantiv som är sammansatt i källspråket motsvaras av ett
15 enkelt substantiv i målspråket (Tegelberg 2000:162). Exempelvis *handtag* som heter
16 *poignée* på franska. I vårt material finns det ett exempel på *semantisk syntes*. Detta
17 exempel är översättningen av *marche arrière* i exemplet nedan:

18 14. a) Au passage de la *marche arrière*, le système bascule automatiquement en mode
19 manœuvre. (62:39)

20 14. b) När *backen* läggs i, går systemet automatiskt över i manöverläget. (98:46)
21
22

23 I detta fall använder franskan sig av en term som är sammansatt av ett substantiv och ett
24 adjektiv och i översättningen används ett enkelt ord för det sammansatta ordet *marche*
25 *arrière* (ung. gång bakåt), vilket betyder att det rör sig om *semantisk syntes*.

26 *Syntaktisk analys* är franskans vanligaste sätt att översätta svenska sammansatta
27 substantiv och är därför av mindre betydelse för denna undersökning eftersom den handlar
28 om en fransk text som översatts till svenska. *Syntaktisk analys* innebär att det sammansatta
29 substantivet bildas genom att man sätter en preposition mellan substantiven, exempelvis
30 det franska ordet *lever de soleil* (uppgång av sol) (Tegelberg 2000:160). Det finns inget
31 exempel på syntaktisk analys i materialtexterna., varför denna översättningskategori inte
32 kommer studeras närmare.

33 *Semantisk analys* innebär att det sammansatta ordet i originaltexten motsvaras av en
34 omskrivning i översättningen. Tegelberg (2000:167) menar att de franska analytiska uttryck
35 som motsvaras av sammansatta ord i originaltexten i allmänhet saknar de svenska

1 sammansatta substantivens expressivitet. Som exempel på *semantisk analys* nämner
2 Tegelberg (2000:169) bland annat översättningen av *förvaringsrum* såsom i exemplet
3 nedan:

4 15. a) ... och *förvaringsrum* för släktens mumier

5
6 15. b) ...et *la chambre qui sert de dépôt* pour les momies de la famille

7

8 Det svenska sammansatta substantivet har översatts med relativsatsen *la chambre qui sert*
9 *de depot* (ung. rummet som används för förvaring). Jag har inte hittat något fall där denna
10 typ av översättning använts varför denna kategori inte kommer att diskuteras närmare

11

12 **5.2.2 Vinay och Darbelnets översättningsstrategier**

13 De översättningsstrategier som Vinay och Darbelnet skrivit om i boken *Comparative*
14 *Stylistics of French and English – A method for translation* (1995) nämns även i Ingos bok
15 *Från källspråk till målspråk – Introduktion i översättningsvetenskap* (1991). De franska
16 termerna som ges inom parentes kommer från Vinay och Darbelnet (1958).

17 Vinay och Darbelnet har delat upp översättningsstrategierna i *direkta* (traduction
18 *directe*) och *indirekta metoder* (traduction *oblique*).

19 Vinay och Darbelnet menar att *direkta metoder* främst förekommer mellan språk som
20 liknar varandra eller som har liknande begreppsfärer (1995:31). De direkta
21 översättningsmetoderna är *direkt lån* (emprunt), *översättningslån* (calque) och *direkt*
22 *översättning* (traduction *littérale*) (Vinay & Darbelnet 1995: 31-35)

23 Vid *direkt lån* används källspråkets term eller ord som lånord (Ingo 1991:178). Vinay
24 och Darbelnet menar att detta exempelvis kan ske när det rör sig om en ny teknisk term
25 eller något som ännu inte är känt på målspråket och därför inte har något ord på det språket
26 (1995:31). Det franska ordet *crêpes* kan sägas vara ett exempel på detta, då det används i
27 båda språken.

28 *Översättningslån* är när ett språk lånar ett ord och översätter det bokstavligt (Vinay &
29 Darbelnet 1995:32), exempelvis *café crème* och svenskans *kaffe med grädde*.

30 *Direkt översättning* innebär att man översätter det som står i originaltexten ord för ord
31 (Ingo 1991:179). I praktiken sker detta oftast mellan språk som tillhör samma familj, vilket

1 franska och svenska inte gör (Vinay och Darbelnet 1995:34). Ingo (1991:180) ger
2 exemplet *en flicka med blå ögon* och det engelska *a girl with blue eyes*.

3 Av de direkta översättningsmetoderna kommer jag inte att ta upp *översättningslån* i
4 analysen. Förklaringen till detta är att jag inte hittat något belägg som verkar vara översatt
5 med denna översättningsstrategi.

6 De indirekta översättningsmetoderna är *transposition* (transposition), *ekvivalens*
7 (*équivalence*), *adaption* (adaption) och *modulation* (modulation).

8 *Transposition* är en översättningsprocess där ordets funktion ändras genom byte av
9 ordklass, utan att detta förändrar budskapets betydelse (Vinay och Darbelnet 1995:39).
10 Trots att byte av ordklass sker kan det röra sig om vedertagna termer. Ett exempel som
11 Ingo (1991:180) ger på *transposition* är *Il vient de se marier* och *Han har just gift sig*.

12 *Ekvivalens* innebär att översättaren beskriver en situation i källspråket med andra
13 stilistiska medel i målspråket (Vinay och Darbelnet 1995:38). Ingo (1991:183) ger bland
14 annat *välkommen* och *soyez la bienvenue* som exempel på detta.

15 *Adaption* betyder att en företeelse i källspråkskulturen översätts med en annan företeelse
16 i målspråkskulturen (Vinay och Darbelnet 1995:39). Man kan till exempel tänka sig en
17 situation där en karaktär i en bok handlar på *Champion* i Frankrike och samma person i den
18 svenska översättningen i stället handlar på *ICA*.

19 *Modulation* är när målspråket ser en situation från en annan synvinkel än vad
20 källspråket gör, vilket kan vara motiverat om uttrycket i originaltexten är oidiomatiskt på
21 målspråket (Vinay och Darbelnet 1995: 36). Ingo (1991:181) ger bland annat det svenska
22 ordet *grund* och den franska motsvarigheten *peu profond* (litet djup) som exempel på
23 denna översättningsstrategi.

24 Vinay och Darbelnet delar in översättningsstrategin *modulation* i olika typer (1995:89f).
25 Här kommer jag endast att redogöra för de typer som är av relevans för denna uppsats.

26 Modulationstypen *orsak och verkan* innebär att ordet i källtexten kan ses som orsaken till
27 det i måltexten. Vinay och Darbelnet (2000:89) exemplifierar denna typ med bland annat
28 *stubborn soil* och det franska *un sol ingrat*.

29 Vinay och Darbelnet (1995:89) nämner också typen *medel och resultat* och ger bland
30 annat *firewood* med dess franska motsvarighet *bois de chauffage* (ved för värmning) som
31 exempel på detta. I denna modulationstyp är ordet i originaltexten medlet för det i
32 källtexten. I exemplet ovan gör elden (medel) att det blir varmt (resultat).

1 En ytterligare typ som nämns är *delen för det hela*, som exempel på denna typ av
2 modulation ger Vinay och Darbelnet (1995:89) bland annat *livre de classe* (klassbok) med
3 den engelska motsvarigheten *school book*. Eftersom en *klass* är en del av en *skola*
4 föreligger en *del/hel*-relation mellan orden.

5 Den sista typen av Vinay och Darbelnets modulationstyper som jag tittat på i min
6 undersökning är *det hela för en del*. Vinay och Darbelnet (1995:90) exemplifierar denna
7 typ med bland annat *key hole* och den franska motsvarigheten *le trou de la serrure* (hållet
8 till låset).

9

10 **5.3 Mina översättningskategorier och översättningsstrategier**

11 Varken Vinay och Darbelnets översättningsstrategier eller Tegelbergs
12 översättningskategorier räckte till för att fånga in översättningarna av de sammansatta
13 substantiv jag har hittat i texten.

14 Tegelberg (200:159) menar som bekant att franskan har svårt att återge alla
15 betydelsekomponenter i de svenska sammansatta orden. Dessa borde alltså innehålla fler
16 betydelsekomponenter än de franska och därmed vara mer specifika. Jag har kallat denna
17 kategori *specialisering*. De ord som jag har placerat i denna kategori innehåller flera
18 betydelsekomponenter på målspråket än på källspråket. Ett exempel på detta är *pression du*
19 *pneumatique* (däcktryck) som översatts med *ringtryck*. Eftersom *ringen* är en del av *däcket*
20 är ring mer specifikt än däck, har ordet placerats i kategorin *specialisering* (se 6.2.2 för en
21 utförligare diskussion). Denna kategori liknar alltså Vinay och Darbelnets modulationstyp
22 *delen för det hela* på så sätt att något i originaltextens ord kan sägas vara en del av något i
23 måltextens ord.

24 Alla översättningar av de franska sammansatta substantiven kunde dock inte fångas upp
25 med hjälp av det tillägg som nämnts ovan, varför jag införde kategorin *ingen ändring*. I
26 denna kategori har jag placerat de sammansatta substantiv som består av samma ordled i
27 den franska originaltexten och i den översatta texten. Även de ord i den översatta texten
28 som inte har samma ordled som i originaltexten, men som ändå används för att beteckna
29 samma sak som orden i originaltexten, har placerats i denna kategori. Ett exempel på en
30 översättning som skulle tillhöra kategorin *ingen ändring* och som består av samma ordled i
31 källtexten som i måltexten är *brosse à dent* (borste för tänder) och den svenska

1 motsvarigheten *tandborste*. Ett exempel på ett sammansatt ord som tillhör kategorin *ingen*
2 *ändring* men som inte består av samma ordled är *frein à main* (broms för hand) och den
3 svenska översättningen *parkeringsbromsen*. Trots att ordleden inte motsvarar varandra, *à*
4 *main* har översatts med *parkerings*, i måltexten används orden för att beteckna samma
5 företeelse, varför det tillhör kategorin *ingen ändring*.

6 Eftersom både substantiv som består av samma ordled i båda språken och substantiv
7 som inte gör det men ändå används för att beteckna samma sak tillhör denna kategori,
8 motsvarar kategorin *ingen ändring* Vinay och Darbelnets översättningsstrategier *ekvivalens*
9 och *direkt översättning*.

10 De slutliga översättningskategorierna är alltså:

- 11 1) semantisk generalisering
- 12 2) ingen ändring
- 13 3) specialisering

14

15 Gällande Vinay och Darbelnets översättningsstrategier upptäckte jag att det behövdes
16 ytterligare en modulationstyp för att täcka upp översättningarna av de franska sammansatta
17 substantiven. Jag lade därför till typen *en del för en annan del*. I denna kategori har jag
18 placerat översättningar som egentligen inte motsvarar ordet i originaltexten men som ändå
19 säger samma sak.

20 Som redan nämnts innebär *transposition* att ordets funktion ska ha förändrats i och med
21 byte av ordklass. Då denna undersökning handlar om sammansatta substantiv har
22 naturligtvis alla ord funktionen av substantiv, varför min definition på *transposition* inte
23 kan vara denna samma som Vinay och Darbelnets. Jag definierar *transposition* som en
24 översättningsprocess då byte av ordklass sker av något led i ordet. Enligt min definition
25 blir till exempel det franska sammansatta ordet *allume-cigares* som heter *cigarrettändare*
26 på svenska ett fall av *transposition*. De översättningsstrategier som kommer att tas upp i
27 analysen är:

- 28 1) direkt översättning
- 29 2) ekvivalens
- 30 3) transposition
- 31 4) direkt lån
- 32 5) modulation

- 1 a) medel och resultat
- 2 b) det hela för en del
- 3 c) en del för en annan del
- 4 d) delen för det hela
- 5 e) orsak och verkan

6

7 **6. Sammansatta substantiv**

8 Nedan redovisas resultaten av undersökningen av sammansatta substantiv. I denna del
9 kommer jag att kalla de kategorier som bygger på Tegelbergs undersökning för
10 översättningskategorier eller kategorier och dem som bygger på Vinay och Darbelnets för
11 översättningsstrategier eller strategier. Undergrupperna till Vinay och Darbelnets
12 översättningsstrategi *modulation* kommer att kallas översättningstyper eller typer.

13

14 **6.1 Översättningskategorierna uppdelade på översättningsstrategierna**

15 För att få fram så representativa siffror som möjligt har jag räknat de sammansatta ord som
16 förekommer i en översättningsstrategi varje gång de förekommer i någon av
17 översättningskategorierna. Om ett ord finns både i kategorin *ingen ändring* och i kategorin
18 *semantisk generalisering* har det alltså räknats för båda dessa kategorier.

19 Ett exempel på detta finner vi i översättningen av *gonflage de la roue* i meningen nedan:

20 16. a) Défaut de *gonflage de la roue* (sousgonflage) indiquée dans l'afficheur
21 multifonction ou indiquée au tableau de bord ; refaites la pression d'air dès que
22 possible. (54:20-21)

23

24 16. b) Fel på *ringtrycket* (för mycket eller för lite luft) visas på flerfunktionsdisplayen eller på
25 instrumentpanelen. Justera ringtrycket snarast.(91:1-2)

26

27 Källtextens *gonflage de la roue* (ung uppblåsning av hjul) har översatts med ringtryck.. Det
28 franska ordet syftar på samma sak som det svenska varför detta ord tillhör kategorin *ingen*
29 *ändring*. *Ring* är ett annat ord för *slangen* som ibland finns i *däcken* på bilar. Detta innebär
30 att *ringen* kan sägas vara en del av vara en del av *hjulet* och att det förekommer en *hel/del-*
31 *relation* mellan dessa ord. Detta ord har således räknats i *översättningsstrategin det hela*
32 *för en del* både i kategorin *semantisk specialisering* och i kategorin *ingen ändring*

1 Av bilaga 1 framgår att de flesta beläggen, 142 stycken, har översatts med *direkt*
2 *översättning*. Det är dock endast kategorin *ingen ändring* som domineras av denna
3 *översättningsstrategi*. Ett exempel på en översättning av ett franskt sammansatt substantiv
4 som tillhör kategorin *ingen ändring* och översättningsstrategin *direkt översättning* är *haut-*
5 *parleurs*. Ett exempel är:

6 17. a) Déclipez l'obturateur. Les connexions : antenne, alimentation + et -, fils de *haut-*
7 *parleurs* se trouvent derrière. (72:11:12)

8
9 17. b) Lossa skyddet. Anslutningarna för antenn, strömmatning + och -, och
10 *högtalarledningarna* finns bakom facket. (107:27-28)

11

12 Det franska sammansatta ordet *haut-parleur* (ung. hög-talare) motsvaras i översättningen
13 av *högtalar* i *högtalarledningarna*. Det heter *högtalare* på svenska vilket betyder att
14 ordleden i det svenska sammansatta substantivet är de samma som i det franska uttrycket.
15 Eftersom ordleden är de samma i både det svenska och det franska substantivet tillhör
16 denna översättning översättningsstrategin *direkt översättning*. I *Natur och Kulturs fransk-*
17 *svenska ordbok* (1995) står det franska sammansatta substantivet översatt med det
18 substantiv som finns i måltexten, varför jag anser detta ord vara den vedertagna
19 översättningen av det franska uttrycket. Eftersom det är den vedertagna översättningen
20 tillhör detta belägg också översättningskategorin *ingen ändring*.

21 I de andra kategorierna är i stället *ekvivalens* den *översättningsstrategi* som har flest
22 belägg.

23 *Ekvivalens* har 35 belägg i kategorin *generalisering* och 16 stycken i kategorin
24 *specialisering*. Det är föga förvånande att översättningstypen *delen för det hela* har fler
25 belägg under kategorin *generalisering* och att kategorin *specialisering* har fler belägg av
26 typen *det hela för en del*. Intressant är dock att det finns ett belägg för typen *det hela för en*
27 *del* representerat i kategorin *generalisering*, och att översättningstypen *delen för det hela*
28 inte har några belägg i kategorin *specialisering*.

29 Alla belägg av typen *en del för en annan del* (6st) finner vi i kategorin *ingen ändring*.
30 Under kategorin *generalisering* hittar vi sex belägg av typen *medel och resultat*. Beläggen
31 av typen *orsak och verkan* finns i kategorin *specialisering*.

32

1 **6.2 Översättningskategorier**

2 Som framgår av bilaga 1 fördelar sig beläggen på detta sätt mellan
3 översättningskategorierna: 53 stycken *semantisk generalisering*, 50 stycken *semantisk*
4 *specialisering* och 196 fall av *ingen ändring*.

6 **6.2.1 Semantisk generalisering**

7 Ett ord som jag anser vara en *semantisk generalisering* är *capteur pneu*, såsom i exemplet
8 nedan:

9 18. a) «*Capteur pneu hors service*» (52:16)

10 18. b) "*Hjulgivare* ur funktion" (89:46)

12

13 Källtextens *capteur pneu* (ung. däckgivare) har översatts med *hjulgivare* i måltexten. I
14 stället för *pneu* (däck) står det alltså *hjul* i måltexten. *Hjulet* på en bil omfattar bland annat
15 nav, fälg och även däcket. Det innebär att *hjul* är ett vidare begrepp än *däck* och att det rör
16 sig om en *semantisk generalisering*.

17 *Capteur pneu* finns inte med i någon av de ordböcker jag har använt, däremot finns det
18 sammansatta ordet översatt som *hjulgivare* i den kundspecifika transitordlistan. Jag anser
19 därför att översättaren använt den vedertagna termen för det franska sammansatta ordet

20 Ett ord som kan sägas tillhöra både kategorin *semantisk generalisering* och *semantisk*
21 *specialisering* är *pare-brise*, som i följande exempel:

22 19. a) Abaissez le pare-soleil 1 sur le *pare-brise* ou déclipez-le et abaissez-le sur la vitre
23 latérale. (64:11)

24

25 19. b) Fäll ner solskyddet 1 över *vindrutan* eller lossa det och fäll ner det över
26 sidorutan. (100:18)

27

28 I källtexten har man använt sig av *brise* (bris) medan översättaren använt ordet *vind*. *Bris*
29 *är* ett slags *vind*, vilket innebär att det rör sig om en *semantisk generalisering* i denna del
30 av ordet. Detta sammansatta ord innehåller också en *semantisk specialisering*. I måltexten
31 finns ordet *ruta*, vilket inte finns i källtexten. I den franska texten framgår det därför inte
32 riktigt vad det är som skyddar, bara vad det skyddar mot. Översättningen av det franska
33 ordet *pare-brise* kan därför både ses som en *generalisering* och som en *specialisering*,
34 varför det placerats i båda dessa kategorier. *Pare-brise* står översatt som *vindruta* i både

1 *Natur och kulturs* (1995) ordbok och den biltekniska ordboken (1999), därför anser jag att
2 denna term är den som brukar användas för det franska sammansatta ordet.

3

4 **6.2.2 Ingen ändring**

5 Ett ord som jag inte anser har förändrats är *chargeur de batterie*, i exemplet nedan:

6 20. a) Conformez-vous aux instructions d'utilisation données par le fournisseur du
7 *chargeur de batterie* que vous employez. (71:25-26)

8

9 20. b) Se vidare i den bruksanvisning som medföljer *batteriladdaren* från leverantören.
10 (106:44-45)

11

12 Både i originaltexten i och översättningen består det sammansatta ordet av ordleden *batteri*
13 och *laddare*. *Chargeur de batterie* är översatt som *batteriladdare* i den biltekniska
14 ordlistan (1999), vilket gör att jag anser att översättaren använt den adekvata termen.

15 Ett ord som det inte är helt självklart hur man ska kategorisera är *porte de coffre*, såsom
16 i exemplet:

17 21. a) Il n'est pas possible d'ouvrir à la fois la *porte de coffre* arrière et la lunette arrière
18 (interdiction électronique). (66:1-2)

19

20 21. b) Det går inte att öppna *bakluckan* och bakrutan på samma gång (elektroniskt
21 hinder). (102:4)

22

23 Samtidigt som *porte de coffre* (dörren till bagagerummet) heter *baklucka* på svenska,
24 innehåller inte det sammansatta ordet samma element i måltexten som i källtexten. Det
25 finns dock bara en lucka bak på en bil och det är den till bagagerummet. Att man i
26 originaltexten i detta fall dessutom lagt till adjektivet *arrière* anser jag också talar för att
27 översättningen av detta sammansatta ord faller under kategorin *ingen ändring*. Jag anser att
28 det varken har skett någon *semantisk generalisering* eller någon *semantisk specialisering*
29 av detta ord, vilket gör att kategorin *ingen ändring* är den enda möjliga kategorin.

30 Ett sammansatt ord som inte bara tillhör kategorin *ingen ändring* är *pression du*
31 *pneumatique* i exemplet:

32 22. a) Chaque roue (sauf la roue de secours) comporte un capteur, implanté dans la
33 valve de gonflage, qui mesure périodiquement la *pression du pneumatique*. (62:4-5)

34

35 22. b) Alla hjul (utom reservhjulet) har en givare, som sitter i luftventilen och som med
36 jämna mellanrum mäter *ringtrycket*. (95:14-15)

37

1 I den franska texten har man använt sig av ordet *pneumatique* som enligt *le Petit Robert*
2 (1993) är samma sak som *pneu* (däck). *Ring* är egentligen ett annat namn på slangen som
3 ibland finns inuti däcken på bilar. Det betyder att ringen är en del av däckets, vilket innebär
4 att det rör sig om en *generalisering*. Samtidigt är dock *ringtryck* ett av de vedertagna
5 begreppen för denna företeelse (även däcktryck används). Eftersom *ringtryck* är ett
6 vedertaget begrepp och på grund av att *ringen* endast är en del av *däcket* anser jag att detta
7 sammansatta ord tillhör både kategorin *ingen ändring* och kategorin *generalisering*.

8

9 **6.2.3 Semantisk specialisering**

10 I kategorin *semantisk specialisering* har jag inte sett några ord som kan sägas tillhöra
11 någon av de andra kategorierna.

12 Ett sammanstätt ord som jag anser har översatts med en *semantisk specialisering* på
13 svenska är *feux de direction*. Ett exempel på detta är:

14 23. a) *Feux de direction/feux de position et de stop* (70:20)

15

16 23. b) *Färdriktningsvisare, parkeringsljus och bromsljus* (105:42)

17

18 I måltexten har *direction* översatts med *färdriktning*. Det franska ordet betyder dock endast
19 *riktning* det talar inte om vilken typ av *riktning* det är. Därför har jag placerat detta ord i
20 kategorin *specialisering*. Eftersom *feu de direction* har översatts med *blinker* i den
21 biltekniska ordboken och *blinker* är samma sak som *färdriktningsvisare* anser jag att
22 översättaren har använt en vedertagen term. *Blinker* kan dock sägas vara minst lika
23 vedertaget som *färdriktningsvisare*. Ett skäl till att översättaren valt *färdriktningsvisare*
24 kan vara att det ligger närmare termen på originalspråket.

25

26 **6.3 Översättningsstrategier**

27 Majoriteten av de sammansatta orden faller under översättningsstrategin *direkt*
28 *översättning* (142). Näst vanligast är att de placerats under strategin *ekvivalens* (88). Av de
29 sammansatta orden kan 28 sägas tillhöra översättningstypen *det hela för en del*.
30 Översättningstypen *delen för det hela* har fått mindre än hälften så många belägg (9) som
31 typen *det hela för en del*. Efter *delen för det hela* följer typen *en del för en annan del* med

1 6 belägg. *Medel och resultat* har 10 beläg. Översättningsstrategin typen *direkt lån* har fem
2 belägg, *orsak och verkan* fyra och *transposition* två.

3

4 **6.3.1 Direkt översättning**

5 I de flesta fall råder det inget tvivel om att ett ord tillhör översättningsstrategin *direkt*
6 *översättning*, men ibland kan förhållandet mellan det sammansatta ordet i källtexten och
7 det i måltexten vara mindre uppenbart. Ett av dessa fall är översättningen av *circuit de*
8 *freinage*, såsom i:

9 24. a) Indique une défaillance du *circuit de freinage*. (55:46)

10

11 24. b) Anger att det är fel på *bromssystemet*. (92:29)

12

13 I *le Petit Robert* (1993) finns det inte fall där *circuit* betyder *system*. Trots det verkar detta
14 vara en vedertagen betydelse av ordet eftersom det förekommer kombinationer med detta
15 ord där det betyder *system* i Rolf Janssons (1999) biltekniska ordbok och i de
16 kundspecifika transitordlistor som används på företaget som texten är tagen ifrån. I detta
17 fall har jag alltså kategoriserat översättningen av det sammansatta ordet som en *direkt*
18 *översättning* trots att det inte nämns att *circuit* betyder *system* i *le Petit Robert* (1993).

19 Ett sammansatt ord som det inte råder någon större tveksamhet om att det översatts med
20 *direkt översättning* är *carte BILMÄRKE*. Ett exempel är:

21 25. a) Dans certaines situations (véhicule confié à une tierce personne : valet de
22 parking, dépanneur...) vous désirez restreindre le fonctionnement de la *carte*
23 *BILMÄRKE*. (47:25-26)

24

25 25. b) I vissa situationer (när bilen körs av en tredje part, t.ex. reparatör) kan det vara
26 behändigt att kunna begränsa *BILMÄRKE-kortets* funktion. (84:21-22)

27

28 *Carte BILMÄRKE* är ett av de vanligaste sammansatta orden i texten. Översättningen
29 *BILMÄRKE-kortet* är en *direkt översättning* eftersom det innehåller samma ordled *kort*
30 (*carte*) och *BILMÄRKE*, som står för märket på bilen. *Carte-BILMÄRKE* står också
31 översatt som *BILMÄRKE-kortet* i den kundspecifika transitordlistan, vilket gör att jag anser
32 detta vara den vedertagna termen. Ett mer sällsynt sammansatt ord i texten är *pédale*
33 *d'embrayage*. Exempelvis:

34 26. a) Si une vitesse est engagée, seul l'appui sur la *pédale d'embrayage* permettra le
35 démarrage. (57:21-22)

1 26. b) Om en växel är ilagd, kan bilen endast starta med *kopplingspedalen* nedtryckt.
2 (94:2-3)

3
4 Det franska sammansatta ordet *pedael d'embrayage* (pedal för koppling) har översatts med
5 *kopplingspedal* i måltexten, vilket betyder att ordleden är de samma i översättningen som i
6 källtexten. Eftersom ordet i originaltexten står översatt som *kopplingspedal* i den
7 biltekniska ordboken (1999) som jag har använt anser jag att det är vedertagna termen.

9 6.3.2 Direkt lån

10 Beläggen för översättningskategorin *direkt lån* består endast av ordet *airbag*. Som i
11 exemplet nedan:

12 27. a) Pour désactiver les *airbags* : véhicule à l'arrêt, poussez et tournez le verrou 9 sur
13 la position OFF. (50:20-21)

14
15 27. b) Urkoppling av *airbagarna*: När bilen står stilla, skjut och vrid låset 9 till läge
16 OFF. (87:12)

17
18 I detta fall har vi ett engelskt sammansatt ord i både käll- och måltext. I måltexten hade
19 översättaren möjligheten att använda ordet *krockkudde* i stället för *airbag*. Den största
20 orsaken till att översättaren ändå valt att använda ordet *airbag* är antagligen att det är det
21 ord som står i den kundspecifika ordlistan i Transit, vilket betyder att det är det ord som
22 kunden vill ha i översättningen.

24 6.3.3 Ekvivalens

25 Bland de sammansatta ord som har översatts med översättningsstrategin *ekvivalens* är det
26 många som även kan sägas tillhöra andra översättningsstrategier. Detta beror troligen på att
27 de ord som förändrats mest ofta faller under denna översättningsstrategi. De sammansatta
28 ord som också kan sägas tillhöra andra typer har dock i de flesta fall förändrats mindre än
29 dem som endast tillhör strategin *ekvivalens*.

30 Ett exempel på ett ord som endast tillhör strategin *ekvivalens* är *feux de croisement*.

31 Exempelvis:

32 28. a) *Feux de route / de croisement* (69:15)

33
34 28. b) Huvudstrålkastare (hel-/halvljus) (104:42)

35

1 *Feux de croisement* (ljus för möte) har översatts med *halvljus*. Grammatiskt sett hade det
2 varit både korrekt och möjligt att översätta det franska sammansatta ordet med *ljus för*
3 *möte* eller *mötesljus*. På svenska är detta dock inte den term som används för denna typ av
4 biljus, utan i stället använder vi begreppet *halvljus*. Eftersom det står i Rolf Janssons
5 (1999) biltekniska ordbok att *feux de croisement* bör översättas med *halvljus* på svenska
6 anser jag att översättaren har använt den term som är vedertagen på svenska trots att det
7 franska ordet kanske kan sägas vara lite mer konkret eftersom det talar om vad ljuset
8 används till. Eftersom *halvljus* är den vedertagna termen på svenska så var detta troligen
9 inte något som översättaren tänkte särskilt mycket på. Ett ord som översättaren verkar ha
10 tänkt mera på är *pression d'air*, som i:

11 29. a) Défaut de gonflage de la roue (sousgonflage) indiquée dans l'afficheur
12 multifonction ou indiquée au tableau de bord ; refaites la *pression d'air* dès que
13 possible. (54:20-21)
14

15 29. b) Fel på ringtrycket (för mycket eller för lite luft) visas på flerk Funktionsdisplayen
16 eller på instrumentpanelen. Justera *ringtrycket* snarast. (91:1-2)
17

18 I denna mening har *pression d'air* översatts med *ringtryck*. Eftersom det sammansatta
19 ordet i källtexten mycket väl kunnat översättas med *lufttryck* kan man fråga sig varför
20 översättaren valt att använda ordet *ringtryck* i stället. I början av meningen i källtexten
21 framgår det att det är *ringtrycket* det handlar om eftersom man använt sig av ordet *gonflage*
22 *de la roue* (ung. hjultryck). I slutet av meningen använder man i stället *pression d'air*
23 (lufttryck). Det är lätt att tycka att meningen i källtexten blir lite otydlig när man använder
24 två olika ord för samma sak, antagligen ville man variera sig, men en användarhandbok
25 kanske inte riktigt är rätt material för att göra det. I detta fall tror jag att översättaren valt
26 det mer precisa uttrycket *ringtryck* för att det är det man egentligen menar i källtexten,
27 vilket gör att det blir tydligare vad man menar i översättningen än vad det är i källtexten. I
28 detta hänseende har alltså översättaren förbättrat texten.
29

30 **6.3.4 Transposition**

31 *Transposition* innebär som bekant byte av ordklass (se även 5.2.2). Ett exempel på
32 ordklassbyte är översättningen av det franska sammansatta substantivet *allume-cigares*. Låt
33 oss titta på exempel 27:
34

1 30. a) CENDRIER - *ALLUME-CIGARES* (65:39)

2
3 30. b) ASKKOPP – *CIGARRETTÄNDARE* (101:43)

4
5 Översättaren har använt det sammansatta ordet *cigarrettändare* för det franska uttrycket
6 *allume-cigares* (ung. tända–cigarr). I det sammansatta ordet i källtexten finns ett verb
7 *allume* från verbet *allumer* (tända). I stället för att använda en verbform har översättaren
8 använt substantivet *tändare*, vilket betyder att ordklassbyte skett och att översättningen
9 därför tillhör strategin transposition.

10 *Allume-cigares* har översatts som cigarrettändare i *Natur och Kulturs fransk-svenska*
11 *ordbok* (1995), därför anser jag att detta är den term som används för det sammansatta
12 substantivet. Då *cigarrettändare* kan anses vara den vedertagna översättningen orsakade
13 detta ord troligen inget problem för översättaren.

14 Ett ytterligare sammansatt substantiv som tillhör översättningsstrategin *transposition* är
15 *balais d'essuie-vitre*.

16 31. a) Vérifiez la fixation des équipements extérieurs, projecteurs additionnels,
17 rétroviseurs et prenez soin de fixer avec un adhésif les *balais d'essuie-vitre*, l'antenne
18 radio. (67:43-45)

19
20 31. b) Kontrollera att den yttre utrustningen sitter fast ordentligt, extraljus och
21 backspeglar, och tejpa fast *torkarbladen* och radioantennen. (103:34-35)

22
23 I måltexten har översättaren valt att använda det sammansatta ordet *torkarblad* för det
24 franska uttrycket *balais d'essuie-vitre* (ung. borstar för torka-vindruta). I översättningen
25 har verbet *essuie* (torka) från *essuyer* blivit *torkar* (torkare), vilket betyder att det kan sägas
26 tillhöra översättningstypen transposition. I Rolf Janssons (1999) biltekniska ordbok
27 framgår att *balais d'essuie-vitre* har sin svenska motsvarighet i *torkarblad*, vilket jag anser
28 betyder att översättaren använt den term som man brukar använda för detta begrepp.

30 **6.3.5 Modulation**

31 **6.3.5.1 Medel och resultat**

32 Ett ord där man kan säga att det sammansatta ordet i originaltexten är medlet (det som ger
33 resultatet) och det sammansatta ordet i översättningen är resultatet är översättningen av
34 ordet *cache-bagages*.

1 32. a) Rangement du *cache-bagages* (66:16)

2
3 32. b) Förvaring av *insynsskydd* (102:17)

4
5 I originaltexten använder man sig av ordet *cache-bagage* (ung. gömma-bagage). När man
6 döljer bagaget så hindrar man någon från att se in i bilen, i alla fall den del av bilen där
7 bagaget finns. Medlet blir alltså att gömma bagaget och resultatet av detta blir att man
8 skyddar en del av bilen från insyn. I Rolf Janssons (1999) biltekniska ordbok har man valt
9 att översätta *cache-bagage* med *bagagehölje*, vilket gör att jag tycker att en precisering om
10 vad som skyddas hade varit på sin plats i översättningen. Här anser jag därför att
11 översättaren utelämnat en relativt viktig komponent i det sammansatta ordet.

12 Det ord som har flest belägg under översättningstypen *medel och resultat* är dock
13 *ceinture de sécurité*. Ett exempel är:

14 33. a) Les moyens de retenue complémentaires à la *ceinture de sécurité* passager avant
15 sont activés. (50:35-36)

16
17 33. b) Det kompletterande krockskyddssystemet till *bilbältena* i passagerarframsätet är
18 inkopplat. (87:25-26)

19
20 Översättaren har valt att översätta det franska sammansatta ordet *ceinture de sécurité* (ung.
21 säkerhetsbälte) med det svenska ordet *bilbältena*. Översättaren torde veta om att ordet
22 *säkerhetsbälte* finns i svenskan och att det ordet motsvarar det franska mer bokstavligt än
23 vad *bilbälten* gör. En orsak till varför översättaren har valt att använda ordet *bilbälten* kan
24 vara att det har bestämts internt på företaget att *bilbälten* är det ord som ska användas för
25 det franska ordet *ceinture de sécurité*.

26 Anledningen till att jag placerat denna översättning under översättningstypen *medel och*
27 *resultat* är att resultatet av det svenska ordet *bilbälten* är det att medför en viss säkerhet. I
28 detta fall är det alltså det svenska ordet som är medlet och det franska ordet som är
29 resultatet. Relationen mellan orden i käll- och måltexten blir därför *resultat/medel*. Att jag
30 ändå valt att placera denna översättning under typen *medel och resultat* är att jag inte ansåg
31 det nödvändigt att skapa en till kategori som endast skulle ha varit till för ett enda ords
32 belägg. Eftersom relationen ändå var av samma typ som *medel/resultat*-relationen, fast
33 omvänd, valde jag att placera termen under typen *medel och resultat*.

34

1 6.3.5.2 Det hela för en del

2 Det mest använda ordet som jag ansett tillhöra översättningstypen *det hela för en del* är
3 ordet *siège* i olika kombinationer. En av dessa kombinationer är *siège enfant*, såsom i:

4 34. a) U :place adaptée à l'installation d'un *siège enfant* se fixant par ceinture et
5 homologué «universel», pour cette classe d'âge, vérifiez qu'il se monte. (49:45-46)

6
7 34. b) U : Plats anpassad för installation av *barnstol* som fästs med bältet och är
8 godkänd för klassen "universell" för denna åldersklass, kontrollera att den kan
9 monteras. (86:38-39)

10

11 I översättningen har det franska sammansatta ordet *siège enfant* översatts med *barnstol*.
12 *Siège* kan sägas vara ett övergripande begrepp för möbler som man sitter på. En *soffa* eller
13 en *bänk* torde också omfattas av begreppet *siège*. Eftersom en *stol* alltså kan sägas vara en
14 typ av *siège* anser jag att det rör sig om en *hel/del*-relation där *siège* är det hela och *stol*
15 delen. Det enda ord jag kan komma på som liknar ordet *siège* i betydelsen är *sittplats*,
16 vilket i och för sig skulle vara grammatiskt möjligt att skriva i detta sammanhang, men
17 knappast anses vara den korrekta termen i detta fall. Enligt Rolf Janssons (1999)
18 biltekniska ordbok kan man översätta *siège enfant* med *barnsits* eller *barnsäte*. Varken
19 *barnsäte* eller *barnsits* är dock särskilt frekvent i bilsammanhang. Mer frekvent är dock
20 *barnstol* och *bilbarnstol*. En möjlig orsak till varför översättaren valt att använda *barnstol*
21 och inte *bilbarnstol* kan vara att läsaren är medveten om att det rör sig om en handbok till
22 en bil, varför det kanske känns lite överflödigt att påpeka att det är en bilbarnstol. I
23 transitordlistan framgår det också att det är *barnstol* kunden vill att ordet ska översättas
24 med. Eftersom både *bilbarnstol* och *barnstol* kan sägas vara vedertagna termer för det
25 franska sammansatta ordet och eftersom *bilbarnstol* kan kännas lite överflödigt i
26 sammanhanget anser jag att översättaren gjort ett bra val i detta fall.

27 Ett tydligare exempel på en *hel/del*-relation finner vi i översättningen av det franska
28 uttrycket *appui-tête*. Ett exempel på detta är:

29 35. a) (4)Placez le dossier du siège enfant contre le dossier du véhicule ; réglez la
30 hauteur de l'*appui-tête* ou enlevez-le si nécessaire. (50:14-15)

31
32 35. b) (4)Placera barnstolens ryggstöd mot stolens ryggstöd, justera *nackskyddets* höjd
33 eller ta eventuellt bort det. (87:6-7)

34

35 Översättaren har använt uttrycket *nackskydd* för det franska sammansatta ordet *appui-tête*
36 (ung. huvudhållare). Eftersom *nacken* är en del av *huvudet* har jag placerat det
37 sammansatta ordet under översättningstypen *delen för det hela*. I det svenska ordet framgår

1 vad det är som skyddas (nacken) och det franska uttrycket talar om på vilket sätt det
2 skyddas, genom att *huvudet* hålls på plats. Därför har jag ansett att detta ord även tillhör
3 kategorin *orsak och verkan*. Eftersom *huvudet* hålls på plats (orsak) skyddas *nacken*
4 (verkan).

5 I både *Natur och Kulturs fransk-svenska ordbok* (1995) och den biltekniska ordboken
6 (1999) står *appui-tête* översatt som *nackstöd*. I företagets kundspecifika transitordlista står
7 det dock att ordet ska översättas med *nackskydd* och att denna översättning är godkänd av
8 kunden, vilket betyder att det är det ord kunden vill ha. Troligen är detta den största
9 orsaken till varför översättaren valt ordet *nackskydd* som översättning för *appui-tête*.

10

11 **6.3.5.3 En del för en annan del**

12 Beläggen för översättningstypen *en del för en annan del* består endast av ordet *capot*
13 *moteur*, som i:

14 36. a) Lors des interventions sous le *capot moteur*, le motoventilateur peut se mettre en
15 route à tout instant. (66:32.-33)

16

17 36. b) Var försiktig vid arbete i *motorrummet*, den eldrivna kylfläkten kan starta när
18 som helst. (102:32)

19

20 I originaltexten har man använt ordet *capot moteur* (motorhuv) och i översättningen står
21 det i stället *motorrummet*. I källtexten står det dock *sous le capot moteur* (under
22 motorhuv) och under *motorhuv* finns *motorrummet*. I detta fall har översättaren
23 kommit fram till att det faktiskt är *motorrummet* man menar i originaltexten och därför valt
24 att frånga originalet och kanske till och med gjort texten lite tydligare. Trots att det ord
25 som översättaren valt inte motsvarar ordet i den franska texten har översättaren gjort ett bra
26 val genom att tolka texten på ett bra sätt och kanske till och med gjort att översättningen
27 blivit lite tydligare än originalet i denna mening.

28

29 **6.3.5.4 Delen för det hela**

30 Det sammansatta ord som har flest belägg i översättningstypen *delen för det hela* är *bip*
31 *sonore*. Ett exempel är:

32

1 37. a) Nota : les messages apparaissent sur l'afficheur soit isolément, soit en alternance
2 (lorsqu'il y a plusieurs messages à afficher), ils peuvent être accompagnés d'un voyant
3 et/ou d'un *bip sonore*. (54:31-33)
4

5 37. b) ANM.: Meddelandena visas antingen ett i taget eller alternerande (när det finns
6 flera meddelanden att visa på samma gång). Meddelandena kan åtföljas av en
7 varningslampa och/eller en *ljudsignal*. (91:13-15)
8

9 Översättaren har använt ordet *ljudsignal* för det franska uttrycket *bip sonore* (ung. pip ljud).
10 Eftersom *bip* (pip) kan sägas vara ett slags ljud anser jag att det rör sig om en *del/el-*
11 *relation*. *Pipljud* är ett grammatiskt korrekt ord som man mycket väl kan använda i svenska
12 och som mer bokstavligt motsvarar det franska sammansatta ordet än ordet *ljudsignal* som
13 översättaren valt. En möjlighet är att översättaren inte ville använda sig av ordledet *pip*
14 eftersom det inte fanns någon möjlighet att ta reda på hur ljudet egentligen lät och därför
15 valde det mer generella *ljudsignal*. I den kundspecifika ordlistan står ordet *bip sonore*
16 översatt som *ljudsignal*. Det står också att denna översättning är godkänd av kunden. Jag
17 anser dock att det svenska ordet är mer generellt än de franska eftersom det även innefattar
18 ljud som inte är pipiga. Det framgår dock av texten vilken sorts ljud det är, d.v.s. ett ljud
19 som man kan höra efter ett meddelande. Trots den generalisering översättaren gjort förstår
20 man alltså vad ordet syftar på och det är inte heller så viktigt om det är ett pip ljud eller
21 något annat slags ljud. Troligen är det främsta skälet till att översättaren har valt att
22 översätta den franska termen med *ljudsignal* att det är den översättning som finns i den
23 kundspecifika ordlistan.

24 Ett annat ord som jag har placerat i översättningstypen *delen för det hela* är *carnet*
25 *d'entretien*, såsom i:

26 38. a) Avertissement : afin d'optimiser le fonctionnement du moteur, l'utilisation d'un
27 lubrifiant peut être restreinte à certains véhicules. Veuillez vous référer au *carnet*
28 *d'entretien*. (45:26-27)
29

30 38. b) OBS! För att optimera motorfunktionen kan användning av ett visst smörjmedel
31 begränsas att gälla endast vissa bilar. Se *servicehandboken*. (82:28-29)
32

33 Det franska uttrycket *carnet d'entretien* (ung underhållshäfte) har översatts med det
34 sammansatta ordet *servicehandboken* på svenska. *Carnet* (häfte) kan sägas vara ett slags
35 *bok*, vilket gör att jag anser att det rör sig om en *del/hel*-relation. Det går dock även att se
36 relationen mellan det sammansatta ordet i originaltexten och det i måltextern som en
37 *hel/del*-relation. Om man ser det på detta sätt så kan man ta fasta på att *carnet* översatts
38 med *handbok*. Då kan man i stället tänka så att en *handbok* är en typ av *carnet* och att bara

1 för att något är en *carnet* så är det inte nödvändigtvis en *handbok*. I detta fall blir alltså
2 *carnet* det överordnade begreppet och *handbok* det underordnade. Eftersom det är möjligt
3 att se denna översättning som att det tillhör både översättningstypen *det hela för en del* och
4 översättningstypen *delen för det hela* finns ordet under båda dessa typer.

5 Enligt Rolf Janssons (1999) biltekniska ordbok är det korrekta ordet för *carnet*
6 *d'entretien servicebok* på svenska. Att översättaren i stället valt att använda ordet
7 *servicehandbok* kan bero på att denne ansett att ordet blir mer konkret med en *handbok* än
8 en *bok* eftersom *handböcker* generellt talar om hur man ska göra något medan detta inte
9 behöver vara fallet med en *bok*. I den kundspecifika transitordlistan står det att *carnet*
10 *d'entretien* ska översättas med *garanti- och servicehäfte*. Översättaren kan ha funderat på
11 vad det är för *häfte* man egentligen syftar på i originaltexten och kommit fram till att det
12 rör sig om en *servicehandbok*. Om man jämför med den översättning som ges i
13 transitordlistan har översättaren utelämnat ordet *garanti*. Översättaren tyckte troligen att det
14 var självklart att *servicehandboken* även innehöll information om *garantier*. Jämfört med
15 det som står i Transitordlistan tycker jag dock att väsentlig information har utelämnats. Om
16 man däremot jämför med det som står i källtexten tycker jag inte det är någon större
17 skillnad. Översättningen är varken bättre eller sämre än ordet i originaltexten, bara
18 annorlunda.

19

20 **6.3.5.5 Orsak och verkan**

21 Orden som kategoriserats som *orsak och verkan* tillhör främst typen medel resultat, men
22 eftersom det går att se relationen mellan dem som en *orsak/verkan*-relation har jag placerat
23 dem i denna översättningstyp också.

24 Ett exempel på ett sammansatt ord som jag anser tillhöra översättningstypen *orsak*
25 *och verkan* är *bougies de préchauffage*. Ett exempel på detta ord finner vi i meningen
26 nedan.

27 39. a) Contact mis, il doit s'allumer ; il indique que les *bougies de préchauffage* sont en
28 fonctionnement. (51:2-3)

29

30 39. b) Den ska tändas när tändningen slås på och indikerar att *glödstiften* är inkopplade.
31 (87:37)

32

1 Det franska sammansatta ordet *bougies de préchauffage* (ung. stift för förvärmning) har
2 översatts med *glödstift*. Stiften glöder (orsak), vilket gör att motorn förvärms (verkan). I
3 detta fall ses alltså ordet i måltexten som orsaken och uttrycket i källtexten som dess
4 verkan. Skälet till att jag inte placerat detta exempel i en egen översättningstyp är det
5 samma som för fallet under typen *medel och resultat*, d.v.s. att jag inte tycker det verkar
6 nödvändigt att skapa en egen översättningstyp eftersom typen av relation ändå är den
7 samma. I Rolf Janssons (1999) biltekniska ordbok står *bougie de préchauffage* översatt
8 med *glödstift*, vilket gör att jag anser att översättaren använts sig av den vedertagna
9 svenska termen för det franska uttrycket. Ett annat ord som kan sägas tillhöra
10 översättningstypen *orsak och verkan* är *moyens de retenue*, såsom i:

11 40. a) Les *moyens de retenue* complémentaires à la ceinture de sécurité passager avant
12 sont activés. (50:35-36)
13

14 40. b) Det kompletterande *krockskyddssystemet* till bilbältena i passagerarframsätet är
15 inkopplat. (87:25-26)
16

17 I måltexten har det franska uttrycket *moyens de retenue* (ung. kvarhållningsmedel)
18 översatts med *krockskyddssystem*. Eftersom personen som sitter i bilen hålls kvar (orsak)
19 och skyddas vid krock (verkan) har jag placerat det sammansatta ordet under
20 översättningstypen *orsak och verkan*. I detta fall står det sammansatta ordet i källtexten,
21 *moyens de retenue*, för orsak och ordet i måltexten, *krockskyddssystem*, för verkan. Det
22 franska ordet *moyens de retenue* finns inte med i någon av de ordböcker jag tittat i.
23 Däremot står ordet som finns i källtexten översatt med *krockskyddssystem* i den
24 kundspecifika transitorlistan. Troligen är detta förklaringen till varför översättaren
25 använt detta ord. Eftersom ordet finns i den kundspecifika ordlistan anser jag att
26 *krockskyddssystem* är den vedertagna termen för ordet i originaltexten.
27

28 **6.4 Resultat**

29 Resultaten för undersökningen är inte de samma som för Tegelbergs undersökning. Det
30 finns något fler belägg för *specialisering* än vad det gör för *generalisering*. Detta kan bero
31 på att översättningsriktningen inte är den samma som för Tegelbergs undersökning. En
32 annan möjlig orsak att materialet för undersökningen är facktexter och Tegelbergs
33 undersökning är baserad på skönlitterära texter.

1 Undersökningen visar också att de sammansatta substantiven i måltextern inte alltid
2 motsvarar de i källtexten på alla punkter. I dessa fall rör det sig om oftast termer som är
3 lika vedertagna på svenska som på franska och därmed oftast inte kan missuppfattas.
4 Avvikelseberor ibland på att översättaren har analyserat termen i den franska texten
5 och därmed kommit fram till en mer konkret term än den i originaltexten. Det finns också
6 fall där de avvikelser översättaren gör från de sammansatta orden i originaltexten inte är
7 lika motiverade. De flesta av dessa beror på att översättaren använt det ord som är godkänt
8 av kunden och som finns i den kundspecifika transitorlistan.

9

10 **7. Avslutning**

11 Målet med denna uppsats var att studera översättningen av sammansatta substantiv i en
12 användarhandbok översatt från franska till svenska. Genom att göra detta ville vi se om de
13 svenska sammansatta substantiven innehöll mer information än de franska och varför de
14 sammansatta substantiven ibland avvek från de i källtexten. Det material som låg till
15 grunden för undersökningen var en fransk användarhandbok till en bil och dess svenska
16 översättning.

17 För att avgöra vilken texttyp de båda texterna var analyserades de enligt Hellspong och
18 Ledins (1997) modell. Det visade sig att den franska texten var mer nominal och tyngre än
19 den franska. Vidare visade det sig att texterna var opersonliga och eftersträvade tydlighet.
20 Eftersom materialtexterna var användarhandböcker till en bil var det inte förvånande att de
21 var opersonliga och hade för avsikt att vara tydliga.

22 I den delen av uppsatsen som behandlade sammansatta substantiv ur en grammatisk
23 synvinkel konstaterades att sammansatta substantiv kan formas på följande sätt i franskan:
24 substantiv + substantiv, substantiv + preposition + substantiv, substantiv + adjektiv, verb +
25 substantiv och substantiv + egennamn.

26 I uppsatsens översättningsvetenskapliga teoridel (4) behandlades Newmarks *semantisk*
27 *och kommunikativ översättningsmetod*. Även Kollers fem ekvivalenser: *denotativ*
28 *ekvivalens*, *konnotativ ekvivalens*, *textnormativ ekvivalens*, *pragmatisk ekvivalens* och
29 *formell ekvivalens* behandlades. I det undersökta materialet konstaterade vi att både
30 *semantisk* och *kommunikativ översättningsmetod* använts. Vad gäller ekvivalens såg vi att
31 översättaren prioriterat *denotativ*, *pragmatisk* och *textnormativ* ekvivalens. Jag redogjorde

1 också för de analysmetoder som jag i modifierad form använt i uppsatsen d.v.s. Tegelbergs
2 (2000) översättningskategorier samt Vinay och Darbelnets (1995) översättningsstrategier.
3 De slutliga översättningskategorierna blev: *semantisk generalisering*, *ingen ändring* och
4 *specialisering*. Gällande Vinay och Darbelnets direkta översättningsmetoder var endast
5 *direkt lån* och *direkt översättning* av relevans för analysen. De indirekta
6 översättningsmetoderna *transposition*, *ekvivalens*, *adaption* och *modulation* var alla av
7 relevans för undersökningen av materialet. Strategin modulation anpassades något och
8 kom att omfatta översättningstyperna *orsak och verkan*, *medel och resultat*, *delen för det*
9 *hela, det hela för en del* och *en del för en annan del*.

10 I analysen framgick att de sammansatta substantiven fick något fler belägg i kategorin
11 *semantisk generalisering* än i kategorin *specialisering*, vilket betyder att de svenska
12 sammansatta substantiven oftast innehöll mindre information än de franska. På denna
13 punkt går min undersökning alltså mot Tegelbergs resultat. Kanske har mitt val av material
14 spelat en viss roll i detta eftersom bilen ser likadan ut i båda länderna blir översättaren
15 kanske mer bunden till de ord som finns i källtexten än vad man kan tänkas vara vid
16 skönlitterär översättning. En annan förklaring kan vara att översättningsriktningen var
17 franska till svenska och inte svenska till franska som i Tegelbergs undersökning. Därför
18 anser jag att man bör genomföra liknande undersökningar med andra typer av texter som
19 material för att se om svenska sammansatta substantiv innehåller mindre eller mer
20 information än deras franska motsvarigheter.

21 Vi såg också att de sammansatta substantiven i måltexten inte alltid motsvarar de i
22 källtexten på alla punkter. Ibland är det så enkelt att de båda språken uttrycker samma sak
23 på olika sätt, vilket inte är något konstigt eftersom språk oftast inte skiljer sig i vad man
24 kan uttrycka, utan hur man uttrycker det. I dessa fall rör det sig om oftast termer som är
25 lika vedertagna på svenska som på franska och därmed oftast inte kan missuppfattas.
26 Ibland beror avvikelserna på att analyserat termen i den franska texten och därmed kommit
27 fram till en mer konkret term än den i originaltexten. I dessa fall kan man säga att
28 översättaren har förbättrat texten. Det finns också fall där de avvikelser översättaren gör
29 från de sammansatta orden i originaltexten inte känns lika motiverade. De flesta av dessa
30 beror på att översättaren valt det ord som finns i transitordlistan och som är godkänt av
31 kunden. Att skriva såsom man själv anser vara bäst och samtidigt som kunden önskar är
32 ibland en till synes omöjlig ekvation. Det finns fall där man måste välja och eftersom man

- 1 skriver för kunden är det viktigt att följa kundens önskemål, men det kanske inte alltid är
- 2 det bästa för texten.
- 3

1 **8. Résumé en français**

2 Dans ce mémoire nous avons eu pour but d'examiner la traduction des mots composés
3 dans un texte traduit du français au suédois. Nous avons voulu savoir si les mots composés
4 suédois étaient plus informatifs que les mots composés français. Nous avons aussi eu pour
5 but de comprendre pourquoi les mots composés dans la traduction diffèrent de ceux du
6 texte d'origine. Le corpus choisi pour notre étude était une notice d'utilisation d'une
7 voiture et sa traduction suédoise.

8 Pour déterminer de quel type sont les textes nous les avons analysés selon le modèle
9 d'analyse textuelle de Hellspång et Ledin (1999). Nous avons vu que le texte français était
10 plus nominal que le texte suédois. Nous avons aussi remarqué que les textes étaient
11 impersonnels et qu'ils visaient à être clairs. Etant donné que le corpus consiste en un mode
12 d'emploi d'une voiture, ceci n'est pas étonnant.

13 Dans la section théorique du mémoire nous avons traité la *méthode sémantique* de
14 traduction et la *méthode communicative* de traduction de Newmark (1988). Nous avons
15 aussi discuté les cinq équivalences de Koller : *l'équivalence dénotative*, *l'équivalence*
16 *connotative*, *l'équivalence normative de textes*, *l'équivalence pragmatique* et *l'équivalence*
17 *formelle*. Nous avons constaté que dans le corpus la *méthode sémantique* ainsi que la
18 *méthode communicative* de traduction ont été utilisées. Nous avons également remarqué
19 que *l'équivalence dénotative*, *l'équivalence pragmatique* et *l'équivalence normative de*
20 *textes* ont été les plus importantes pour le traducteur.

21 Dans la deuxième partie de la section théorique, nous avons vu les théories qui ont été la
22 base de l'analyse dans ce mémoire, notamment celles de Tegelberg (2000) et Vinay &
23 Darbelnet (1995). Ces théories ont aussi été complétées pour convenir à notre corpus. Les
24 *catégories de traduction*, basées sur celles de Tegelberg et que nous avons vues dans
25 l'analyse étaient *la généralisation sémantique*, *pas de changement* et *la spécification*. Les
26 *stratégies de traduction*, celles de Vinay & Darbelnet, que nous avons vues dans l'analyse
27 étaient *l'emprunt*, *la traduction littérale*, *la transposition*, *l'équivalence*, et *la modulation*.
28 Les types de *modulation* ont été modifiés et ceux qui ont été utilisés dans l'analyse étaient
29 les suivantes : *cause et effet*, *moyen et résultat*, *une partie pour le tout*, *le tout pour la*
30 *partie et une partie pour une autre partie*.

1 Nous avons noté qu'il y avait plus de substantifs composés dans la catégorie *généralisation*
2 que dans celle de *la spécification*. Ces résultats contredisent donc ceux de Tegelberg
3 (2000). Peut-être différent-ils parce que le type de texte n'est pas le même ou parce qu'il
4 s'agit ici d'une analyse d'un texte qui a été traduit du français au suédois et non du suédois
5 au français, comme celui de Tegelberg. Étant donné que les résultats diffèrent de ceux de
6 Tegelberg il serait intéressant de faire une analyse identique d'autres types de textes.

7 Nous avons aussi remarqué que les substantifs de la traduction ne correspondent pas
8 toujours à ceux du texte d'origine. La raison en est que les langues expriment la même
9 chose de manières différentes. Dans ce cas-là, il s'agit surtout de termes qui sont autant
10 acceptés en français qu'en suédois et pour cela il n'y aurait pas de contresenses. Nous
11 avons aussi vu des cas où le traducteur a dû réfléchir pour trouver un mot plus concret que
12 dans le texte d'origine. Dans ces cas, il est possible de dire que le traducteur a amélioré le
13 texte. Il y a aussi des cas où les choix du traducteur ne sont pas motivés et dont la plupart
14 ont probablement été faits à partir des dictionnaires dans *Transit*. Il est vrai qu'il faut
15 suivre les désirs du client mais ce n'est peut-être pas toujours la meilleure solution pour
16 avoir un texte bien écrit.

17
18

1 Bibliografi

- 2 Boysen, Gerhard. 1996. *Fransk grammatik*. Studentlitteratur. Lund
- 3 Björnsson, C.H. & Hård af Segerstad Birgit. 1999. *Lix på franska och tio andra språk:*
4 *läsbarhetsprövning av skolböcker*. Pedagogiskt centrum, Stockholms
5 skolförvaltning. Stockholm.
- 6 Eriksson, Olof. 1997. *Språk i kontrast En jämförande studie av svensk och fransk*
7 *meningsstruktur*. Akademiförlaget. Göteborg.
- 8 Hellspong, Lennart & Ledin, Per. 1997. *Vägar genom texten Handbok i brukstextanalys*.
9 Studentlitteratur. Lund.
- 10 Ingo, Rune. 1991. *Från källspråk till målspråk – introduktion i översättningsvetenskap*.
11 Studentlitteratur. Lund.
- 12 Ledin, Per. 1991. *Räknelära i stilistik*. Stockholms universitet, Institutionen för nordiska
13 språk. Stockholm.
- 14 Koller, Werner. 1989. Equivalence in translation theory. I Chesterman, Andrew. (utg.)
15 *Readings in Translation Theory*. Finn lectura. Helsinki.
- 16 Newmark, Peter. 1998. *A textbook of translation*. Prentice-Hall International. Hemel
17 Hampstead.
- 18 Pedersen, John, Spang-Hanssen, Ebbe & Carl, Vikner. 1987. *Fransk universitetsgrammatik*.
19 Esselte studium/Akademiförlaget. Göteborg.
- 20 Tegelberg, Elisabeth. 2000. *Från franska till svenska – Kontrastiv lexikologi i parktiken*.
21 Studentlitteratur. Lund.
- 22 Vinay, Jean-Paul & Darbelnet, Jean. 1958. [*Stylistique comparée du français et de*](#)
23 [*l'anglais: méthode de traduction*](#). Marcel Didier. Paris.
- 24 Vinay, Jean-Paul & Darbelnet, Jean. 1995. *Comperative Stylistics of French and English –*
25 *A methology for translation*. John Benjamins publishing company.
26 Amsterdam/Philadelphia.
- 27 **Ordböcker**
- 28 Enwall, Jeannie & Lötmarker, Ruth. 1995. *Fransk- svensk ordbok*. Natur och Kultur.
29 Stockholm.
- 30 Jansson, Rolf. 1999. *fransk-svensk och svensk-fransk bilteknisk ordbok*. All-kopia. Växjö.
- 31 Robert, Paul. 1993. *le Petit Robert*. Le Robert. Paris

1 Bilaga Tegelbergs kategorier uppdelade i Vinay och Darbelnet

2

3

V&D	generalisering	Ingen ändring	specialisering	Total
Direkt översättning	2	140		142
Ekvivalens	35	37	16	88
Medel och resultat	6		4	10
Det hela för en del	1	4	26	33
Transpositon		4		4
Direkt lån		5		5
Del för annan del		6		6
Delen för det hela	9			9
Orsak och verkan			4	4
Total	53	196	50	